

Paragraaf 1. Opgaven

Algemeen

De *Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht* stelt dat de raad, bij aanvang van de raadsperiode, kan aangeven over welke aanvullende onderwerpen zij in een aparte paragraaf bij de P&C-stukken wenst te worden geïnformeerd. In het *Collegewerkprogramma 2022-2026* heeft het college de volgende onderwerpen bestempeld als opgaven:

1. Verduurzaming: klimaatadaptatie, duurzaamheid en energietransitie
2. Economie
3. Bouwen en wonen

Opgave Verduurzaming: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid en Energietransitie

Inleiding

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. De *Duurzaamheidsvisie 2025* heeft als doel de gemeente in 2050 energie- en klimaatneutraal te maken.

Met uitvoeringsprogramma's op de thema's energie, circulair, mobiliteit en klimaatadaptatie geven we hier invulling aan. We kijken ook wat we als gemeente zelf kunnen in de openbare ruimte, gemeentelijk vastgoed en inkoop. Hierin vervullen we en nemen daarbij ook een voorbeeldfunctie in.

Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met onze inwoners, verenigingen, ondernemers en bedrijven. Dit is noodzakelijk voor de gezamenlijke verduurzamingsopgave.

De agrarische sector is onlosmakelijk verbonden met ons landschap. Daar moet ruimte voor blijven. We realiseren ons dat het verminderen van stikstofuitstoot noodzakelijk is, maar we zijn geen voorstander van een gedwongen uitkoop van onze agrariërs.

Ontwikkelingen

- Klimaatverandering: we zien steeds vaker extremere weersvormen, met langere perioden van droogte en wateroverlast door hevige regenbuien.
- Klimaatakkoord: vanuit het klimaatakkoord dienen Nederlandse gemeenten een warmteprogramma op te stellen waarin beschreven staat hoe we uiterlijk 2050 van het aardgas af zijn. De energietransitie hangt hiermee samen, waarbij we overgaan van fossiele brandstoffen naar duurzame en CO₂-neutrale energiebronnen.
- Landelijk zien we een onduidelijkheid op het gebied van milieuwetgeving/stikstof.
- Fluctuaties binnen energieprijzen.

Ambities

- Duurzaamheid en klimaatbestendigheid worden een onderdeel van alle gemeentelijke beleidsterreinen.
- Een energie- en klimaatneutrale gemeente in 2050.
- Hoeveelheid (rest)afvalstoffen verder naar beneden brengen en voldoen aan de *VANG-doelstellingen* (Van Afval Naar Grondstof).

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We denken op een duurzame en klimaatbestendige manier en handelen daar naar in de ontwikkeling en uitvoering van plannen op alle beleidsterreinen
- Nieuw uitvoeringsprogramma duurzaamheid opstellen op basis van de *Duurzaamheidsvisie*.
- Uitvoering geven aan diverse projecten en activiteiten:
 - *Warmtevisie wijkscans en uitvoering (2023-2030)*
Op basis van wijkscans gaan we kijken welke wijken kansrijk zijn voor een snelle transitie naar aardgasvrij. Vervolgens stellen we samen met de inwoners een wijkuitvoeringsplan op en brengen dit gezamenlijk tot uitvoering.

- Energiebesparing en verduurzaming
In deze bestuursperiode worden het gemeentelijk vastgoed en de gemeentelijke accommodaties zo energieneutraal mogelijk gemaakt volgens het *BENG* (bijna energieneutraal) of *ENG* (energieneutraal) uitgangspunt. Met subsidies vanuit het Rijk stimuleren we energiebesparing en verduurzaming bij inwoners en bereiken we de kwetsbare huishoudens die het meest te lijden hebben onder de hoge energieprijzen.
- Regionale Energie Strategie (RES) 2.0
Vormgeving *Regionale Energie Strategie (RES) 2.0* en richting geven aan de gekoppelde uitvoering.
- Groene Agenda
Uitvoering geven aan de *Groene Agenda* voor de periode 2021-2025. Hierin wordt extra aandacht geschonken aan de thema's biodiversiteit, klimaatbestendigheid en duurzaamheid.
- Duurzame mobiliteit
We zetten in op innovatieve toepassingen op het gebied van elektrisch vervoer en het ontwikkelen van mobiliteitshubs.
- (Her)ontwikkeling afvalinzameling
Samen met Saver N.V. zetten we in op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding.

Stand van zaken per Jaarstukken 2025

Duurzaam en klimaatbestendig werken

In 2025 pasten wij duurzame en klimaatbestendige uitgangspunten toe bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid op verschillende terreinen. Door onder meer via vastgestelde beleidskaders en doorlopend overleg bij planvorming en uitvoering werd dit geborgd.

Uitvoeringsprogramma

duurzaamheid

In 2025 stelden we, in samenhang met de nieuwe *Duurzaamheidsvisie*, uitvoeringsprogramma's op om de ambities voor energie, klimaat en duurzaamheid concreet te maken. Hiermee gaven we richting aan de verdere uitwerking en uitvoering van de duurzaamheidsopgave.

Warmtevisie:

wijkscans

en

uitvoering

In 2025 startten we met voorbereidende werkzaamheden en onderzoeken voor het *Warmteprogramma* als opvolger van de *Warmtevisie*. Hierbij werkten we aan de beantwoording van de vragen waar, wanneer en op welke manier wijken stapsgewijs van het aardgas konden worden ontkoppeld. Tot 2030 richten we ons nadrukkelijk op het verlagen van de energievraag, met woningisolatie als belangrijkste maatregel.

Energiebesparing en verduurzaming

In 2025 bereidden we de uitvoering van het *Nationaal Isolatie Programma (NIP)* voor. We stelden de subsidieregeling vast, richtten de benodigde (IT-)processen in en publiceerden uitgebreide informatie op de gemeentelijke website. Daarnaast ontwikkelden we een communicatiestrategie en bereidden we een informatiebijeenkomst voor inwoners voor. Verder werd in 2025 de lokale energiecoöperatie opgericht. Inwoners kunnen via deze coöperatie gebruikmaken van onafhankelijk advies van een energiecoach. Ook ondersteunden we inwoners bij kleine energiebesparende maatregelen in samenwerking met de hulp- en klussendienst (klusbus) van BWI Woensdrecht, met specifieke aandacht voor kwetsbare huishoudens.

Regionale Energie Strategie (RES) 2.0

In 2025 stelden we het *Regionaal Plan Energiesysteem West-Brabant: Energie in Balans* (de nieuwe naam voor de RES 2.0) vast. Dit plan geeft richting aan de verdere uitvoering van de energietransitie in regionaal verband.

Groene Agenda 2021-2025

In 2025 gaven we uitvoering aan de *Groene Agenda 2021-2025*. We besteedden daarbij nadrukkelijk aandacht aan biodiverse, klimaatbestendige en duurzame ruimtelijke inrichting, onder andere door inzet op vergroening en toekomstbestendige plant- en boomsoorten.

Duurzame mobiliteit

We stelden een nieuw mobiliteitsprogramma op waarin duurzame mobiliteit als uitgangspunt is opgenomen. Hiermee legden we de basis voor verdere inzet op innovatieve mobiliteitsoplossingen.

(Her)ontwikkeling afvalinzameling

Samen met Saver N.V. hebben we in 2025 stappen gezet richting innovatieve vormen van afvalscheiding en recycling. In dat kader ondersteunden we de *Zero Waste Week*. Het *Zero Waste Festival* vond plaats van 24 tot en met 30 maart 2025 en bood inwoners de mogelijkheid deel te nemen aan activiteiten en workshops rondom afvalvrij en verspillingsvrij leven.

Opgave Economie & Aviolanda

Inleiding

De gemeente Woensdrecht is gelegen op een gunstige geografische locatie tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam en is hierdoor een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijvigheid. Er is een aantal grote werkgevers, waaronder op het gebied van luchtvaartgebonden onderhoud. Midden- en kleinbedrijf vormt een onmisbare voorziening binnen onze kernen. Het is voor de leefbaarheid belangrijk om dit in stand te houden. Hierbij is een goede relatie tussen gemeente en ondernemers van belang.

Ontwikkelingen

- Druk op de arbeidsmarkt.
- Economische onzekerheid vanwege de energiecrisis.
- Toenemende inflatie.

Ambities

- We stimuleren hergebruik en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen.
- Stimuleren van samenwerking tussen ondernemers/bedrijven en gemeente.
- Voorzien in voldoende geschoold en gekwalificeerd personeel.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We versterken onze netwerken met ondernemers om samenwerking te versterken.
- Samen met onze ondernemers en inwoners stellen we een nieuwe economische visie op.
- Stimuleren verbinding overheid, onderwijs, ondernemers, om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te matchen.
- We intensiveren de contacten met Vlaamse en Nederlandse netwerkorganisaties.
- We realiseren Driehoeven III voor bestaande en eigen ondernemers uit de gemeente.

Stand van zaken per Jaarstukken 2025

Versterken van netwerken met ondernemers

We onderhielden actief contact met ondernemers en ondernemersverenigingen. Collegeleden en de bedrijfscontactfunctionaris legden in dit kader bedrijfsbezoeken af en organiseerden samen met HIVE een ondernemersbijeenkomst. Daarnaast informeerden we ondernemers gericht over subsidiemogelijkheden en economische ontwikkelingen, onder meer via economische nieuwsbrieven.

Uitvoering

Economische

visie

In 2025 gaven we uitvoering aan de bestaande *Economische visie*. De inhoudelijke uitgangspunten hiervan maakten onderdeel uit van de uitvoeringsagenda voor economie, recreatie en toerisme en gaven richting aan de inzet op brede welvaart en een toekomstbestendig economisch klimaat.

Verbinding overheid, onderwijs en ondernemers

We stimuleerden actief de samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen. Via ISD Brabantse Wal werden bedrijven, instellingen en werkzoekenden met elkaar verbonden. De gemeente organiseerde onder meer *Kijk binnen bij bedrijven-dagen* en nam deel aan human capitalinitiatieven binnen *HIVE* en de Regio West-Brabant.

Regionale en grensoverschrijdende samenwerking

In 2025 bleven we actief participeren in regionale en grensoverschrijdende netwerken. We namen deel aan het *Grens Informatie Punt (GIP)* en het *Schakelpunt Grensbelemmeringen Vlaanderen-Nederland* om grensoverschrijdende arbeid en economische samenwerking te stimuleren.

Aviolanda

In 2025 gaf Business Park Aviolanda uitvoering aan het *Ondernemingsplan 2024-2028*, dat door de Provincie Noord-Brabant en de gemeente Woensdrecht was vastgesteld. Dit plan richt zich op de verdere ontwikkeling van het *Maintenance, Repair, Overhaul & Upgrades-cluster (MRO&U)* en de versterking van het aerospace-ecosysteem. Binnen deze kaders startten in 2025 diverse projecten, waarvan de uitvoering volgens planning verliep. Aviolanda werkte daarbij samen met de Koninklijke Luchtmacht en de op het park gevestigde bedrijven binnen het *HIVE Aerospace Cluster*. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, bereidde Aviolanda een herfinanciering voor. Deze herfinancieringsoperatie wordt in januari 2026 afgerond, waarbij de door de gemeente Woensdrecht verstrekte leningen volledig werden afgelost. Eind 2025 besloten we daarnaast tot versterking van het eigen vermogen van BPA B.V. De Provincie Noord-Brabant bevond zich eind 2025 in een vergevorderd besluitvormingstraject hierover. Het doel van de deelneming bleef het realiseren van maatschappelijk rendement. In 2024 stelde BPA B.V. een meetmodel vast en voerde zij een nulmeting uit. In 2025 volgde een tweede meting. De uitkomsten werden in 2026 met de aandeelhouders gedeeld. Op het gebied van human capital werd in 2025 verder uitvoering gegeven aan de *Human Capital Agenda 2.0*. Studentenhuysvesting vormde daarbij een belangrijk onderdeel. In augustus 2025 werd gebouw Boszicht (*The Cabin*) opgeleverd. De eerste kamers werden direct verhuurd aan studenten die hun opleiding volgden op Business Park Aviolanda. De bezetting was nog niet volledig, maar onderwijsinstelling Curio nam het verblijf actief mee in haar werving. De bereikbaarheid van Aviolanda met het openbaar vervoer werd in 2025 geborgd door de inwerkingtreding van de nieuwe OV-concessie. Daarnaast startten we met de voorbereiding van een onderzoek naar een snelfietsverbinding, waarvan de verdere uitwerking in 2026 plaats zal vinden.

Opgave Bouwen & wonen

Inleiding

De gemeente Woensdrecht zet zich ervoor in dat haar dorpen zich ook in de toekomst blijven ontwikkelen als kernen waarin het goed wonen is. Met het inzetten op nieuwbouw, wordt een passend antwoord gevonden op de groeiende vraag naar woningen. Het woningbouwprogramma stemmen we op de eerste plaats af op de vraag naar woningen van de eigen inwoners. We geven daarom prioriteit aan het realiseren van betaalbare woningen voor starters, jonge huishoudens en senioren die in Woensdrecht willen blijven wonen. Doorstromers moeten de mogelijkheid krijgen om door te stromen naar een passende woning. Daarnaast willen we ook een kwaliteitsslag maken en focussen we op het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.

Door de hoge huizenprijzen en het minimale aanbod van passende woningen, verhuizen mensen minder snel waardoor ze te lang in hun eigen - niet altijd passende - woning blijven wonen. Dit belemmert de doorstroming.

De afgelopen jaren heeft Woensdrecht te weinig kunnen bouwen door stikstofproblemen. De vraag naar woningen binnen onze gemeente komt van meerdere doelgroepen, waaronder eigen inwoners (starters en doorstromers), instroom van buiten de gemeente, arbeidsmigranten en statushouders.

Vergrijzing en ontgroening vinden plaats, maar leiden niet tot bevolkingsafname. Er is een toename in het aantal huishoudens, maar het aantal inwoners per huishouden neemt af.

De wijziging van samenstelling en doelgroepen leidt niet alleen tot de behoefte aan meer woningen, maar ook aan andere woningtypen.

Ontwikkelingen

- Ouderen en inwoners die zorg nodig hebben, blijven door rijksbeleid langer thuis wonen: deze mensen wonen in veel gevallen in een woning die niet langer aansluit op hun woonbehoefte.
- Het vinden van een passende en betaalbare woning is voor veel mensen moeilijk; we voorzien een extra behoefte in het sociale huursegment.
- De komende jaren zal - als gevolg van het door het Rijk aangekondigde stikstofbeleid - het bouwen binnen onze gemeente speciale aandacht vragen.

Ambities

- Ondanks de stikstofproblematiek kijken we waar er mogelijkheden zijn voor woningbouw.
- Voldoende huisvesting en maatschappelijke ondersteuning in combinatie met de juiste zorg.
- We bouwen voor alle categorieën woningzoekenden, alle typen en woonvormen en richten ons in het bijzonder op jongeren (starters) en senioren en willen dat daar in totaliteit één op de drie nieuw te bouwen woningen voor deze doelgroepen beschikbaar komt.
- We streven ernaar om binnen de bestuursperiode tenminste 250 woningen te bouwen; onze ambitie is groter.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- Contacten met de provincie geven wij hoge prioriteit om onze woningbouwplanning te realiseren.

- De Omgevingswet geeft ons ruimte om vernieuwende woonvormen toe te passen, op voorwaarde dat deze niet met de *Omgevingsvisie* strijdig zijn.
- Met de woningbouwcorporaties geven we uitvoering aan de meerjarige prestatieafspraken waarin zowel afspraken gemaakt zijn over beschikbaarheid als over kwaliteit.
- Wij geven uitvoering aan de *Woondeal West-Brabant West* waarbinnen is afgesproken dat 30% van de nieuw te bouwen woningen bestaat uit sociale huurwoningen; 37% bestaat uit 'overig'-betaalbaar tot € 355.000 en 33% is vrij in te vullen.
- Naast het vergroten van de kwantiteit is er ook aandacht voor het verhogen van de kwaliteit van de woningvoorraad. Er zijn hoge ambities voor het energiezuinig (en daar waar mogelijk energieneutraal maken) van woningen volgens de uitgangspunten *BENG* (bijna energieneutraal) of *ENG* (energie-neutraal). Ook wordt ingezet op het levensloopbestendig maken van woningen, zowel bij de bestaande voorraad als bij nieuwbouw.
- Bij het realiseren van nieuwe woningen, zetten we bewezen technieken in om zoveel mogelijk klimaatbestendig en natuurinclusief te bouwen.
- We stellen een *Woonzorgvisie* op om de toekomstige vraag naar wonen en zorg van verschillende doelgroepen in beeld te brengen en hier beleidsmatig en qua uitvoering richting aan te geven. Voor wat het urgentievraagstuk voor woningzoekenden uit bijzondere doelgroepen betreft wordt een *Huisvestingsverordening* opgesteld.

Stand van zaken per Jaarstukken 2025

Intensief contact met de provincie

We gaven in 2025 hoge prioriteit aan het onderhouden van intensieve contacten met de Provincie Noord-Brabant om de woningbouwplanning te realiseren. Binnen de kaders van stikstofregulering werkten we samen met initiatiefnemers en ontwikkelaars aan haalbare alternatieven voor woningbouwprojecten. Daarbij maakten we inzichtelijk welke plannen over een sluitende stikstofberekening beschikten en welke aanvullende stappen nodig waren om ontwikkelingen te kunnen realiseren.

Ruimte voor vernieuwende woonvormen via de Omgevingswet

Sinds de invoering van de Omgevingswet paste de gemeente de nieuwe werkwijze actief toe. In 2025 voerde zij 34 intakegesprekken met initiatiefnemers om vernieuwende wooninitiatieven te verkennen. Zij maakte daarbij gebruik van de extra afwegingsruimte die de Omgevingswet biedt, mits deze initiatieven pasten binnen de *Omgevingsvisie*. Daarnaast stelde de gemeente een transitieplan vast voor de ontwikkeling van het *Omgevingsplan* en startte zij met de opbouw van de basisregeling.

Uitvoering prestatieafspraken met woningcorporaties

In 2025 werkten we samen met woningcorporaties aan de uitvoering van de meerjarige prestatieafspraken voor de periode 2024-2028. Deze afspraken richtten zich zowel op beschikbaarheid als kwaliteit van woningen. De voortgang werd tweemaal per jaar geëvalueerd en vertaald naar een jaarlijkse jaarschijf. In 2025 werden de meeste afgesproken acties afgerond.

Uitvoering van de Woondeal West-Brabant West

We gaven in 2025 uitvoering aan de *Woondeal West-Brabant West*, waarin is vastgelegd dat minimaal 30% van de nieuw te bouwen woningen uit sociale huur moet bestaan. Door stikstofbeperkingen konden corporaties in 2025 slechts acht sociale huurwoningen aan de voorraad toevoegen. Tegelijkertijd werd gestart met de voorbereiding van de bouw van circa negentig sociale huurwoningen. Per saldo nam de sociale huurvoorraad in 2025 af door herstructurering en verkoop, maar de voorbereidingen voor toekomstige uitbreiding zijn wel gereed.

Verbeteren van de kwaliteit van de woningvoorraad

Naast het vergroten van de woningvoorraad hebben we op kwaliteitsverbetering ingezet. We stimuleerden energiezuinig en - waar mogelijk - energieneutraal bouwen en bestaande woningen te verduurzamen. In dit kader verstrekten we vijftien startersleningen en vier stimuleringsleningen. Ook bereidden we de uitvoering van het *Nationaal Isolatie Programma (NIP)* voor, gericht op woningen met een laag energielabel.

Klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen

Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen pasten we bewezen technieken toe om klimaatbestendig en natuurinclusief te bouwen. Stedenbouwkundige uitgangspunten voor de gehele gemeente zijn verankerd in de eerder opgestelde *Omgevingsvisie*. Deze uitgangspunten boden een kader voor duurzaam ruimtegebruik, vergroening en toekomstbestendige inrichting van woongebieden.

Woonzorgvisie en Volkshuisvestingsprogramma

In 2025 stelden we - samen met regionale partners - een Woonzorgvisie op waarin de toekomstige vraag naar wonen en zorg voor verschillende doelgroepen werd uitgewerkt. Daarnaast leverden we het ontwerp van het *Volkshuisvestingsprogramma* op en legden dit ter inzage. Na verwerking van de ontvangen zienswijze zijn stappen gezet in de richting van definitieve besluitvorming door de gemeenteraad in 2026. Voor urgente doelgroepen bereidden we het instrumentarium verder beleidsmatig voor.

